



DỮ KIỆN THÊM CHỐT

Thông tin về Avian Influenza (Cảm Cúm từ Chim) và siêu vi Avian Influenza A (H5N1)

Tờ dữ kiện này cho biết thông tin tổng quát về cảm cúm từ chim và thông tin về một loại cảm cúm từ chim, gọi là avian influenza A (H5N1) đang nhiễm các loại chim tại Á Châu và đã nhiễm đến vài người.

Avian influenza (cảm cúm từ chim) là gì?

Cảm cúm từ chim là một bệnh nhiễm gây ra bởi siêu vi avian (chim) influenza (cảm cúm). Các siêu vi cảm cúm này thường xảy ra trong đám chim. Chim hoang mang siêu vi trong ruột của chúng, nhưng thường không bị bệnh vì siêu vi này. Tuy nhiên, cảm cúm từ chim rất dễ lây trong đám chim và có thể lan đến các loài chim nuôi trong nhà, kể cả gà, vịt, và gà tây, làm cho chúng bị bệnh nặng và chết đi.

Siêu vi cảm cúm từ chim có lây sang con người không?

Siêu vi cảm cúm từ chim thường không lây sang con người, nhưng có vài trường hợp con người bị lây nhiễm siêu vi cảm cúm từ chim xảy ra từ năm 1997.

Siêu vi cảm cúm từ chim có khác gì với siêu vi cảm cúm từ con người không?

Có nhiều loại siêu vi điển hình khác nhau về cảm cúm loại A. sự khác biệt về loại điển hình này là do một số chất đạm trên bề mặt của siêu vi cảm cúm A (chất đạm ngưng kết tố hình cầu [hemagglutinin] [HA] và chất đạm neuraminidaza [neuraminidase][NA]). Có 16 loại điển hình HA và 9 loại điển hình NA của siêu vi cảm cúm A. Có rất nhiều hỗn hợp từ chất đạm HA và NA. Mỗi hỗn hợp là một loại điển hình khác nhau. Tất cả các loại điển hình của siêu vi cảm cúm A có thể tìm thấy nơi chim. Tuy nhiên, khi nói về siêu vi "cảm cúm từ chim", chúng tôi nói về loại điển hình cảm cúm A vẫn tiếp tục xảy ra nơi chim. Chúng thường không lây nhiễm con người, tuy là chúng ta biết nó có thể lây. Khi nói về "siêu vi cảm cúm từ con người", chúng tôi nói về loại điển hình xảy ra cho hầu hết con người. Chỉ có ba loại điển hình siêu vi cảm cúm từ con người (H1N1, H1N2, và H3N2); Có thể một số gen của siêu vi cảm cúm A từ con người cũng xuất phát từ chim. Siêu vi cảm cúm A thay đổi thường xuyên, và chúng có thể cải biến theo thời gian để nhiễm và lây sang con người.

Những triệu chứng của cảm cúm từ chim nơi con người?

Triệu chứng cảm cúm từ chim nơi con người có triệu chứng cảm cúm thông thường như (sốt, ho, đau cuống họng và đau bắp thịt) đến nhiễm trùng mắt, viêm phổi, bệnh hô hấp nặng (như tình trạng nguy cấp hô hấp cấp tính), và các biến chứng nặng và có thể nguy hiểm đến tính mạng khác. Các triệu chứng của cảm cúm từ chim có thể còn tùy thuộc vào siêu vi nào gây bệnh nhiễm.

Bệnh cảm cúm từ chim lây như thế nào?

Chim bị lây nhiễm phân phối siêu vi cảm cúm qua nước miếng của chúng, chất tiết nơi mũi, và phân. Chim có thể bị nhiễm trở thành nhiễm bệnh khi chúng tiếp xúc vào chất bài tiết đã nhiễm hoặc bề mặt nào đã bị nhiễm với chất bài tiết. Và người ta tin rằng trong hầu hết các trường hợp nhiễm cảm cúm từ chim nơi con người đều là do tiếp xúc với gia cầm bị nhiễm hoặc bề mặt bị nhiễm bẩn.

Cảm cúm từ chim nơi con người được chữa trị như thế nào?

Các nghiên cứu đề nghị rằng thuốc theo toa được chấp thuận cho siêu vi cảm cúm từ con người sẽ ngăn ngừa nhiễm cảm cúm từ chim nơi con người. Tuy nhiên, các siêu vi cảm cúm có thể đề kháng thuốc này, vì vậy các thuốc này có thể không luôn luôn trị được bệnh.

Con người bị nguy cơ nào bởi cảm cúm từ chim?

Đối với hầu hết mọi người, nguy cơ bị cảm cúm từ chim thường rất thấp, vì siêu vi xảy ra chánh yếu trong đám chim mà thôi và thường không nhiễm đến con người. Tuy nhiên, trong lần bộc phát cảm cúm từ chim trong đám gia cầm (gà, vịt, gà tây nuôi trong

Thông tin về Avian Influenza (Cảm Cúm từ Chim) và siêu vi Avian Influenza A (H5N1) (tiếp theo trang trước)

nhà), con người cũng có nguy cơ nếu họ tiếp xúc với chim bị nhiễm hoặc bồ măt đã bị nhiễm bẩn với chất bài tiết từ chim bị nhiễm trùng. Hiện tại đang có sự bộc phát của avian influenza A (H5N1) trong đám gia cầm tại Á Châu (đọc phần dưới đây) là một thí dụ về bộc phát cảm cúm từ chim, đã nhiễm đến con người và gây tử vong. Trong những trường hợp như vậy, mọi người phải tránh tiếp xúc với chim bị nhiễm hoặc bồ măt bị nhiễm bẩn, và nên cẩn thận khi rờ và nấu thịt gia cầm. Để biết thêm chi tiết về avian influenza a và các vấn đề an toàn về thực phẩm, hãy đến viếng World Health Organization tại trang mạng www.who.int/foodsafety/micro/avian/en.

Siêu vi avian influenza A (H5N1) là gì?

Siêu vi Influenza A (H5N1) – còn gọi là “siêu vi H5N1” – là một siêu vi điển hình influenza A xảy ra chánh yếu trong đám chim. Siêu vi này được tách ra khỏi đám chim (terns) tại Miền Nam Phi Châu năm 1961. Cũng như tất cả các siêu vi cảm cúm từ chim, siêu vi H5N1 luân chuyển trong đám chim trên toàn thế giới, rất truyền nhiễm trong đám chim, và có thể gây tử vong.

Cảm cúm từ chim H5N1 mới vừa được báo cáo tại Á Châu là gì?

Sự bộc phát của influenza H5N1 xảy ra trong đám gia cầm trong tầm quốc gia tại Á Châu (Cam Bốt, Trung Quốc, Nam Dương, Nhật Bản, Lào, Nam Hàn, Thái Lan, và Việt Nam) vào cuối năm 2003 và đầu năm 2004. Vào lúc đó, có hơn 100 triệu loại chim trong các quốc gia bị nhiễm đã chết từ bệnh dịch hoặc bị giết chết để kiểm soát sự bộc phát. Vào tháng Ba năm 2004, sự bộc phát được báo cáo là đã được kiềm chế. Tuy nhiên cho đến cuối tháng Sáu năm 2004, có sự bộc phát mới khác của influenza H5N1 trong đám gia cầm đã được báo cáo trong vài quốc gia tại Á Châu (Cam Bốt, Trung Quốc, Nam Dương, Mã Lai [quốc gia báo cáo đầu tiên], Thái Lan, và Việt Nam). Người ta tin rằng sự bộc phát này vẫn còn tồn tại. Ở Thái Lan và Việt Nam báo cáo có người bị nhiễm influenza A (H5N1) trong cả hai thời kỳ bộc phát này.

Con người có nguy cơ cao như thế nào từ siêu vi H5N1 tại Á Châu?

Siêu vi H5N1 thường không nhiễm đến con người. Tuy nhiên vào năm 1997, trường hợp đầu tiên lây từ chim đến con người đã xảy ra trong lần bộc phát cảm cúm từ chim trong gia cầm là tại Hồng Kông. Siêu vi gây là cho 18 người bị bệnh hô hấp nặng, 6 người trong số đó chết. Kể từ đó, thì cũng có những trường hợp nhiễm H5N1 khác trong con người. Trường hợp mới nhất về người bị nhiễm H5N1 xảy ra ở Thái Lan và Việt Nam trong lần bộc phát H5N1 rộng nhất trong đám gia cầm. Báo cáo tử vong hiện ở khoảng 50 phần trăm. Hầu hết các trường hợp này xảy ra vì tiếp xúc với gia cầm bị nhiễm hoặc bồ măt nhiễm bẩn; tuy nhiên, trong vài trường hợp H5N1 xảy ra vì lây nhiễm từ người qua người.

Ngay bây giờ thì sự truyền nhiễm siêu vi H5N1 từ người qua người là rất hiếm, và sự lan truyền này không tiếp tục sau khi lây. Tuy nhiên, vì tất cả các siêu vi influenza có khả năng thay đổi, các khoa học gia quan tâm rằng một ngày nào đó siêu vi H5N1 có thể nhiễm sang con người và lây dẽ dàng từ người này qua người khác. Vì các siêu vi này thường không nhiễm đến con người, nên việc bảo vệ chúng ngừa cho dân chúng rất thấp hoặc có thể không có gì cả. Nếu siêu vi H5N1 có thể nhiễm đến con người và lây từ người sang người, chúng ta có thể bắt đầu bị “đại dịch influenza” (bộc phát bệnh nhiễm trên toàn thế giới). Không ai có thể tiên đoán được khi nào đại dịch sẽ xảy ra. Tuy nhiên, chuyên gia trên toàn thế giới theo dõi tình trạng H5N1 ở Á Châu rất kỹ càng và chuẩn bị sẵn sàng nếu siêu vi bắt đầu lây dẽ dàng hơn và nhiều hơn từ người qua người.

Làm sao để chữa trị siêu vi H5N1 nơi con người?

Siêu vi H5N1 hiện nhiễm trùng chim tại Á Châu đã gây bệnh và tử vong đến con người để kháng thuốc amantadine và rimantadine, đây là hai loại thuốc chống siêu vi thường dùng để trị influenza. Hai loại thuốc chống siêu vi khác, oseltamavir và zanamavir, cũng có thể dùng để trị cảm cúm do siêu vi H5N1 gây ra, cần phải thực hiện thêm nhiều nghiên cứu để chứng minh là chúng hoạt động tốt.

Có thuốc tiêm chủng nào để bảo vệ con người từ siêu vi H5N1 không?

Hiện tại không có thuốc tiêm chủng nào để bảo vệ con người từ siêu vi H5N1 mà chúng ta thấy tại Á Châu. Tuy nhiên, thuốc tiêm chủng đang được bào chế. Các nghiên cứu thử thuốc tiêm chủng để bảo vệ con người từ siêu vi H5N1 sẽ được thực hiện vào tháng Tư 2005. (Các nghiên cứu gia cũng đang tìm kiếm loại thuốc tiêm chủng cho H9N2, đây là một loại siêu vi điển hình cảm cúm từ chim khác.) Để biết thêm chi tiết về tiến trình bào chế thuốc tiêm chủng H5N1, xin đến viếng National Institutes of Health tại trang mạng <http://www2.niaid.nih.gov/Newsroom/Releases/flucontracts.htm>.

Thông tin về Avian Influenza (Cảm Cúm từ Chim) và siêu vi Avian Influenza A (H5N1) (tiếp theo trang trước)

Còn những người sống tại Hoa Kỳ bị nguy cơ ra sao với sự bộc phát cảm cúm từ chim H5N1 tại Á Châu?

Nguy cơ hiện tại của cư dân Hoa Kỳ về sự bộc phát cảm cúm từ chim H5N1 tại Á Châu rất thấp. Nòi siêu vi H5N1 tìm thấy tại Á Châu chưa phát hiện tại Hoa Kỳ. Không có trường hợp người nào bị cảm cúm H5N1 tại Hoa Kỳ. Nhưng những người du hành trở về từ các quốc gia Á Châu có thể bị nhiễm. Từ tháng Hai năm 2004, nhân viên y tế và y tế công cộng theo dõi kỹ càng để tìm bất cứ các trường hợp nào.

Vậy CDC đề nghị những gì về sự bộc phát cảm cúm từ chim H5N1 tại Á Châu?

Vào tháng Hai 2004, CDC có đề nghị đến các ban y tế tại Hoa Kỳ nâng cao sự giám sát ("theo dõi") tại Hoa Kỳ về avian influenza A (H5N1). Sau đó, các tin nhắn được gửi đi (Hệ thống Cảnh Giác về Y Tế -- Health Alert Network) đến các ban y tế vào ngày 12 tháng Tám, 2004, và ngày 4 tháng Hai, 2005, cả hai tin nhắn này nhắc nhở các ban y tế về cách theo dõi (giám sát trong nước), chẩn bệnh, và ngăn ngừa lây nhiễm avian influenza A (H5N1). Tin nhắn này cũng đề nghị gia tăng thử nghiệm nơi phòng thí nghiệm cho siêu vi H5N1. CDC hiện khuyến cáo những người du hành đến các quốc gia tại Á Châu về các sự bộc phát của influenza A (H5N1), tránh các nông trại nuôi gia cầm, tránh tiếp xúc với thú vật tại các chợ trong nông trại, và bất cứ các bề mặt nào thất bị nhiễm bẩn phân của gia cầm hoặc thú vật.

CDC đang làm gì để chuẩn bị nếu bị đại dịch cảm cúm H5N1?

CDC tham gia vào nhiều sinh hoạt phòng ngừa và chuẩn bị đại dịch, kể cả:

- Hợp tác với Hiệp Hội Phòng Thí Nghiệm Y Tế Công Cộng (Association of Public Health Laboratories) tổ chức các khóa huấn luyện cho phòng thí nghiệm tiểu bang về cách sử dụng các kỹ thuật đặc biệt cho phòng thí nghiệm (phân tử) để nhận diện H5 loại siêu vi.
- Hợp tác với Hội Đồng của Tiểu Bang và các nhà dịch tễ lãnh thổ và những người khác để giúp tiểu bang trong hoạch định chuẩn bị đại dịch của họ.
- Hợp tác với các cơ quan khác như Ban Quốc Phòng (Department of Defense) và Ban Điều Hành Cựu Chiến Bin (Veterans Administration) về vấn đề dự trữ thuốc chống siêu vi.
- Hợp tác với Tổ Chức Sức Khỏe Trên Toàn Thế Giới (World Health Organization -- WHO) và Bộ Y Tế của Việt Nam để điều tra influenza H5N1 tại Việt Nam và để giúp chẩn đoán tại phòng thí nghiệm và huấn luyện các cơ quan địa phương.
- Thực hiện thử nghiệm nơi phòng thí nghiệm về siêu vi H5N1.
- Đóng góp sơ khởi \$5.5 triệu để cải tiến cách giám sát influenza tại Á Châu.
- Tổ chức và tham gia các khóa huấn luyện để cải tiến số lượng tại địa phương để giám sát các trường hợp con người bị nhiễm H5N1 và theo dõi siêu vi influenza A H5 bằng cách sử dụng kỹ thuật nơi phòng thí nghiệm.
- Phát triển và phân phát bộ thử để theo dõi sự luân chuyển hiện tại của siêu vi influenza A H5N1.
- Hợp tác với WHO và Viện Quốc Gia Y Tế (National Institutes of Health -- NIH) về thử nghiệm thuốc tiêm chủng trên đối tượng, bào chế thêm thuốc tiêm chủng siêu vi influenza A (H5N1) và các loại siêu vi điển hình influenza A khác.

Để biết thêm thông tin, đến viếng www.cdc.gov/flu/vic,
hoặc gọi số CDC tại số 800-CDC-INFO (tiếng Anh và tiếng Tây Ban Nha) hoặc 888-232-6348 (TTY).